

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ
УСЛУГИ
AGJENCIA PER SHERBIME MEDIATIKE AUDIO DHE
AUDIOVIZUELE

УПП Број / Numer: 03-8

07.05.2025 година / viti

СКОПЈЕ - SHKUP

До:

Предмет: Одговор на приговор на Извештај за извршен програмски надзор
бр. 1733/1 од 11.04.2025 година во врска со претставка бр. 03-08 од 20.03.2025 година

Почитуван,

Во врска со Вашиот приговор доставен на 23.04.2025 година на Извештајот за извршен програмски надзор бр. 1733/1 од 11.04.2025 година, Ве информираме дека Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги аналитички ги разгледа наводите содржани во него.

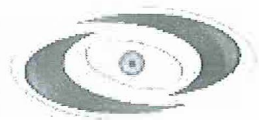
На почетокот сакаме посебно да истакнеме дека согласно член 10 од Европската конвенција за човекови права, како и Уставот и законите на Република Северна Македонија, слободата на говорот може да биде ограничена само во посебни случаи кои се строго определени со закон и кога таквото ограничување е легитимно и неопходно во демократско општество, како што е заштитата од говор на омраза, повикување на насилство и на вршење терористички дела или сериозна дискриминација.

Имајќи го предвид ова, би сакале да Ве запознаеме со следното:

1. Наводи за суштински недостатоци во анализата и примената на релевантните одредби од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (ЗААВМУ)

При спроведување на вонредниот програмски надзор врз изданието на емисијата „Само вистина“ на кое се однесуваше Вашата претставка, Агенцијата постапи во рамките на своите надлежности и следејќи ја сопствената еднодецениска пракса која е признаена од регулаторните тела од регионот во публикацијата на Советот на Европа *Регулаторните тела за медиумите и говорот на омраза*, достапна на линкот: <https://rm.coe.int/-/16808edc82> (страница 88). Агенцијата се раководеше од ЗААВМУ и *Водичот за мониторинг на говорот на омраза – второ дополнето и изменето издание* од 2024 година (достапен на веб страницата на Агенцијата на линкот: <https://avmu.mk/wp-content/uploads/2025/02/Vodic-za-monitoring-na-govor-na-omraza-vtoro-izdanie-.pdf>).

Со извршениот програмски надзор беше констатирано дека изјавата на водителот Александар Видиновски **не претставува прекршување на членот 48 став (2) од ЗААВМУ**, бидејќи не содржи елементи на поттикнување или ширење на

Агенција за аудио и
аудиовизуелни
медиумски услуги

ул. Македонија бр.38
1000 Скопје

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

дискриминација, омраза или нетрпеливост кон која било етничка заедница, предуслов што е пропишан во членот 48 став (2).

2. Наводи за неправилна и селективна примена на трипартитниот тест

Како дел од Извештајот за извршениот програмски надзор, трипартитниот тест беше применет согласно практиката на Европскиот суд за човекови права. При практичната примена на трипартитниот тест, како што кажува и терминот, треба да се исполни секој од трите критериуми за да се констатира дека е потребно да се ограничи слободата на изразување поради говор на омраза. Со оглед на тоа дека слободата на изразување е уставно загарантирано право, најпрвин се испитува дали нејзиното ограничување е пропишано со Закон, потоа дали ограничувањето е насочено кон остварување легитимна цел, и на крајот, дали тоа ограничување е неопходно во едно демократско општество. Доколку се утврди дека не е пропишано со Закон, со ограничувањето би се повредила слободата на изразување и затоа натамошното испитување запира. Истото правило се применува и доколку се утврди дека со ограничувањето нема да се оствари легитимна цел - понатаму не се испитува дали ограничувањето е неопходно во едно демократско општество. И на крајот, дури и ако двата први критериуми се исполнети, слободата на изразување нема да биде ограничена доколку се утврди дека тоа не е неопходно во едно демократско општество, зашто во тој случај би станувало збор за цензура.

Како што е утврдено во Извештајот од надзорот, и посочено под точка 1 во овој одговор, конкретната изјава на новинарот Видиновски не го поминува законскиот праг за говор на омраза, односно нема поттикнување или ширење омраза - со што би се наложило ограничување. Оттаму првиот услов – дали ограничувањето на слободата на изразување е пропишано со Закон – не е исполнет, па затоа понатаму не се анализира дали тоа би било насочено кон остварување легитимна цел и дали би било неопходно во едно демократско општество.

Извештајот завршува со пасусот во кој е констатирано дека првиот услов не е исполнет, кој претставува логичен и неконтрадикторен заклучок од претходната анализа не само на содржината и контекстот на изјавата на Видиновски, туку и на одредбите од македонската легислатива, и на релевантните случаи од праксата на Европскиот суд за човекови права. Примената на релевантната судска пракса, вклучувајќи ги предметите „Хендисајд против Велика Британија“ и „Младина Љубљана против Словенија“, е направена согласно меѓународните стандарди.

Одлуката во случајот „Féret v. Belgium“ кој Вие го наведувате, се однесува на експлицитно поттикнување омраза од страна на лидер на политичка партија кој континуирано ширел ксенофобичен и расистички материјал и поттикнувал омраза. Конкретната пресуда на белгиските судови и на Европскиот суд за човекови права се однесува на ширење изборни летоци со слогани какви што, меѓу другото, биле: „Спротивставете се на исламизацијата на Белгија“, „Стоп на лажната политика за интеграција“ и „Испратете ги дома барателите на работа кои не се од Европа“, за кои е утврдено дека јасно претставувале поттикнување на расна омраза, и кои се суштински различни од содржината во изданието на актуелно-информативната програма „Само вистина“ емитувана на ТВ Канал 5.

3. Наводи за погрешна контекстуализација на изјавата

Агенцијата не се занимава со толкување на историјата, туку сегментот од емисијата во чиј контекст е изречен пасусот на кој се однесува Вашата претставка го анализира, меѓу другото, од аспект на намерата на новинарот и контекстот во кој е искажана.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

Намерата на новинарот е јасно посочена во реченицата што непосредно му претходи на пасусот на кој Вие реферирате, а која гласи: „Зборуваме за капацитетот на менување и кај политичарите, на начинот на кој што функционираат, меѓутоа и на граѓаните, бидејќи повторно ќе кажам, холистичка промена, јас треба да се променам и вие треба да се промените, ова најскоро го кажувам.“

Како што е наведено и во Извештајот за извршен вонреден програмски надзор врз програмата на ТВ Канал 5, беше констатирано дека изјавата на [име], не се однесува на современата турска етничка заедница, ниту на Турците како народ, туку колоквијално реферира на општи историски процеси во времето на османлиската власт.

Што се однесува до контекстот, неговата изјава е дел од дискусија за потребата за општествени промени и саморефлексија на македонското општество во целина, вклучувајќи ги и политичарите и сите етнички заедници, без референци на ниту една етничка заедница посебно, а согласно тоа не постои референца за поттикнување етничка омраза. Всушност, изјавата е критика на евентуална злоупотреба на власта во кое било време, таа е осврт на општествените процеси и уредувања во социјална смисла, и не е упатена кон одредена историска или современа етничка заедница.

4. Наводи за правни и процесни забелешки

Во поглед на наводот дека во Извештајот недостига соодветна правна поука, Ве информираме дека тој не претставува „Управен акт“. Согласно член 28 став (2) од ЗАВМУ, по спроведување на програмски надзор се изготвува писмен извештај кој, во случај кога е констатиран прекршок, содржи предлог – мерка, согласно член 28 став (3). За изрекување мерка одлука носи Советот на Агенцијата врз основа на извештај од надзор и претходно изјаснување на медиумот, и во тој случај се изготвува решение (член 23 став (2)), кое содржи правна поука. Бидејќи во конкретниот случај не е утврдено прекршување, Советот на Агенцијата не донесол одлука против која радиодифузерот би имал право на судска заштита согласно член 24 од ЗАВМУ.

Дополнително, Ве информираме дека Извештајот за извршен програмски надзор претставува комуникациска анализа на содржината на програмата на ТВ Канал 5, бидејќи се оценува содржината на пораките, нивниот извор, намера, начинот на пренос, нивниот контекст и потенцијалното влијание врз јавноста. Соодветно се применети критериуми за анализа на комуникациските аспекти на емитираната програма, без да се навлегува во независноста на уредувачката политика на медиумот, која исто така е гарантирана со Закон.

Во однос на Вашата забелешка дека Агенцијата целосно го игнорирала членот 14 од Кодексот на новинарите на Македонија, укажуваме дека Кодексот е саморегулаторен акт за заштита на професионалните стандарди и на слободата на изразување, а Агенцијата е регулаторно тело кое постапува врз основа на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Законот за медиуми. За прашањата поврзани со евентуално прекршување на Кодексот можете да се обратите директно до саморегулаторните тела: Советот за етика на медиумите на Македонија (СЕММ) или Советот на честа на Здружението на новинари на Македонија (ЗНМ).

5. За компаративните практики на OFCOM (Обединето Кралство) и CSA (Франција)

Во приговорот наведувате случаи од регулаторните тела OFCOM и CSA, кои не можеме да ги вклучиме во овој одговор, оти недостасуваат соодветни линкови или референци што би ни овозможиле нивна проверка и анализа. За да може да дадеме мислење, потребни се релевантни референци, кои би ни

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

овозможиле транспарентна проверливост и споредливост со домашниот правен систем и, особено, со фактичките околности на конкретните случаи.

Согласно наведеното, Агенцијата останува на заклучоците наведени во Извештајот за извршен програмски надзор бр. 1733/1 од 11.04.2025 година врз програмскиот сервис на ТВ Канал 5, во кој не е констатирано прекршување на член 47-а и на член 48 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Со почит,

Агенција за аудио и аудиовизуелни
медиумски услуги
Директор,
д-р Зоран ТРАЈЧЕВСКИ

